

לו ואוי לנפשו, שְׁדָנִים אוֹתוֹ בְּגִיהָנָם עַל אוֹתָם יָמִים, יָמִים עַל יָמִים, יָמִים עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם. שְׁפָאֶשֶׁר יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, אֵינוֹ מוֹצֵא יָמִים לְהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ לְבוּשׁ בְּמָה לְהִתְכַסּוֹת. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׁכַל יָמֵיהֶם שְׁמוֹרִים הֵם אֶצֶל הַמַּלְאָךְ הַקְּדוֹשׁ, וְנַעֲשִׂים מֵהֶם לְבוּשֵׁי כְבוֹד לְהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.

שְׁנַיִנוּ בְּסוֹד הַמַּשְׁנָה, מַה שְׁכַתּוֹב (בראשית א) וַיִּדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם - יְדִיעָה מִמֶּשׁ יָדְעוּ, שְׁאוֹתוֹ לְבוּשׁ שֶׁל כְּבוֹד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵאוֹתָם יָמִים נִגְרַע מֵהֶם, וְלֹא נִשְׁאָר יוֹם מֵאוֹתָם יָמִים לְהִתְלַבֵּשׁ בוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים קלט) גִּלְמֵי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִכְתְּבוּ יָמִים יִצְרוּ. יָמִים יִצְרוּ וַדָּאי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, שְׁהָרֵי לֹא נִשְׁאָר אֶחָד לְהִתְלַבֵּשׁ בוֹ, עַד שֶׁהַשְׁתַּדֵּל אָדָם וַעֲשֶׂה תְשׁוּבָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָבַל אוֹתוֹ וַעֲשֶׂה לוֹ כְּלֵי לְבוּשׁ אֲחֵרִים, וְלֹא מִן הַיָּמִים שְׁלוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (בראשית א) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתוּבֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׂם.

בֵּא רְאֵה, בְּאִבְרָהָם שְׁזָכָה מַה כְּתוּב? (שם כד) בֵּא בְּיָמִים, מִשׁוֹם שְׁזָכָה. כִּי אֲשֶׁר הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, מִמֶּשׁ בְּאוֹתָם יָמִים שְׁלוֹ, נִכְנָס וְהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם, וְלֹא נִגְרַע מֵאוֹתוֹ לְבוּשׁ כְּבוֹד כְּלוֹם, שְׁכַתּוֹב בֵּא בְּיָמִים. בְּאִיּוֹב מַה כְּתוּב? (איוב א) וַיֹּאמֶר עֵרָם יִצְתִּי מִבְּטָן אִמִּי וְעֵרָם אָשׁוּב שָׁמָּה, שְׁהָרֵי לֹא נִשְׁאָר לְבוּשׁ לְהִתְלַבֵּשׁ בוֹ.

שְׁנַיִנוּ, אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים, שְׁיָמִיהֶם צְדִיקִים, וְנִשְׁאָרוּ לְעוֹלָם הַבָּא [צְדִיקִים], וְכֹאֲשֶׁר יוֹצְאִים, כָּלֵם מִתְחַבְּרִים וְנַעֲשִׂים לְבוּשֵׁי כְבוֹד לְהִתְלַבֵּשׁ בוֹ, וּבְאוֹתוֹ לְבוּשׁ

בְּהֵוֹא עֲלֵמָא. כְּדִין וְוִי לִיָּה, וְוִי לְנַפְשִׁיהָ, דְּדִינִין לִיָּה בְּגִיהָנָם עַל אֵינוֹן יוֹמִין. יוֹמִין עַל יוֹמִין, יוֹמִין עַל חַד תְּרִין. דְּכַד נָפִיק מֵהָאֵי עֲלֵמָא, לָא אֲשַׁכַּח יוֹמִין דְּאִתְלַבֵּשׁ בָּהּ, וְלֹא הָוִי לִיָּה לְבוּשָׁא בְּמָה דְּאִתְכַּסִּי. זְכָאִין אֵינוֹן צְדִיקָא, דִּיּוֹמִיהוֹן כְּלָהוֹן טְמִירִין אֵינוֹן לְגַבִּיהָ דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, וְאִתְעַבִּיד מַנְיִיהוּ לְבוּשֵׁי יָקָר, לְאִתְלַבֵּשׁ אֵינוֹן בְּעֲלֵמָא דְּאִתִּי.

הַתִּנְיָן בְּרָזָא דְּמַתְנִיתִין, מָאִי דְּכָתִיב, (בראשית א) וַיִּדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם, יְדִיעָה יְדִיעָה מִמֶּשׁ. דְּהֵוֹא לְבוּשָׁא דִּיקָר, דְּאִתְעַבִּיד מֵאֵינוֹן יוֹמִין, גְּרַע מַנְיִיהוּ, וְלֹא אֲשַׁתָּאר יוֹמָא מֵאֵינוֹן יוֹמִין לְאִתְלַבֵּשׁ בִּיהָ. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (תהלים קלט) גִּלְמֵי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כָּלֵם יִכְתְּבוּ. יָמִים יוֹצְרוּ. יָמִים יוֹצְרוּ וַדָּאי, וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, דְּהָא לֹא אֲשַׁתָּאר חַד מַנְיִיהוּ לְאִתְלַבֵּשׁ אֵינוֹן. עַד דְּאִתְשַׁתְּדַל אָדָם, וְעַבִּיד תְּשׁוּבָה, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָבַל לִיָּה, וְעַבִּיד לִיָּה מָאֵנָא לְבוּשָׁא אֲחֵרִין, וְלֹא מִן יוֹמוֹי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (בראשית א) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתוּבֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׂם.

הָא חֲזִי, בְּאִבְרָהָם דְּזָכָה, מַה כְּתִיב, (בראשית כד) בֵּא בְּיָמִים, מִשׁוֹם דְּזָכָה. כִּד אֲסַתְּלַק מֵהָאֵי עֲלֵמָא, בְּאֵינוֹן יוֹמִין מִמֶּשׁ דִּילִיָּה, עָאל וְאִתְלַבֵּשׁ בָּהּ, וְלֹא גְרַע מֵהֵוֹא לְבוּשׁ יָקָר כְּלוֹם, דְּכָתִיב בֵּא בְּיָמִים. בְּאִיּוֹב מַה כְּתִיב, (איוב א) וַיֹּאמֶר עֵרָם יִצְאִתִּי מִבְּטָן אִמִּי וְעֵרָם אָשׁוּב שָׁמָּה. דְּהָא לֹא אֲשַׁתָּאר לְבוּשָׁא לְאִתְלַבֵּשׁ בִּיהָ.

הַתָּנָא, זְכָאִין אֵינוֹן צְדִיקָא, דִּיּוֹמִיהוֹן זְכָאִין, וְאִתְשַׁתָּרוּ לְעֲלֵמָא דְּאִתִּי (זכאי), וְכַד נָפִיקוּן, מִתְחַבְּרִין כְּלָהוּ, וְאִתְעַבִּידוּ (דף רכד ע"ב) לְבוּשֵׁי יָקָר, לְאִתְלַבֵּשׁ בִּיהָ. וּבְהֵוֹא

זוכים להתענג מענג העולם הבא, ובאותו לבוש צתידיים לקום לתחייה, וכל אותם שיש להם לבוש יקומו. זהו שכתוב (איוב לח) ויתיצבו כמו לבוש. או לאותם רשעים של העולם שימיהם בחטאיהם [עולמות] חסרים, ולא נשאר מהם במה שיתכספו פשיצאו מן העולם.

שנינו, כל אותם צדיקים שזכו להתלבש בלבוש כבוד בימיהם, מתעטרים באותו עולם [לבוש] מהעטורים שבהם מתעטרים האבות, מאותו נחל שיוצא ושופע לגן עדן. זהו שכתוב ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וגו'. ואותם רשעי העולם שלא זכו להתלבש בלבוש של מייהם, עליהם כתוב (ירמיו יז) והיה כערער בערבה ולא יראה פי יבא טוב ושכן חררים במדבר.

אמר רבי יצחק, אשרי חלקו של יעקב שבטחון יתר היה לו, שכתוב ושכבתי עם אבתי, שאזכה בהם להתלבש בימים שלו ובימים שלהם.

רבי יהודה אמר, כתוב (בראשית כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו. בגדיו? בגדי עשו היה צריך לכתב, שהרי לא היו שלו, אלא של עשו היו בגדים אלו, שכתוב (שם) ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת? בגדי עשו כתוב [פאו], וכאן ריח בגדיו, של יעקב משמע.

א"ל פך בארנו, וירח, כלומר שהסתכל הלאה, והריח את ריח לבושו של אותו העולם ואז ברכו, ועל זה כתוב ראה ריח בני פריח שדה, זהו שדה התפוחים הקדושים. ואמר, הואיל וזכית

לבושא, זכאן לאתענגא מענוגא דעלמא דאתי, ובההוא לבושא, זמינין לאחייא ולמיקם. וכל אינון דאית להו לבושא יקומו, הדא הוא דכתיב, (איוב לח) ויתיצבו כמו לבוש. ווי לאינון חייבי עלמא, דיומיהון בחוביהון (עלמין) חסרין, ולא אשתאר מנייהו, במה דאתפסיין, פד יפקון מעלמא.

תאנא, כל אינון זפאין, דזכו לאתלבשא בלבוש יקר ביומיהון, מתעטרין בההוא עלמא (ס"א גולמא), מעטורי דמתעטרי בהו אבהו, מההוא נחל דנגיד ונפיק לגנתא דעדן. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מח) ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וגו'. ואינון חייבי עלמא, דלא זכו לאתלבשא בלבושא דיומיהון, עלייהו כתיב, (ירמיה יז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב ושכן חררים במדבר.

אמר רבי יצחק, זפאה חולקיה דיעקב, דרחצנו יתיר הוה ליה, דכתיב ושכבתי עם אבותי. דאזפי בהו ולא באחרא. דאזפי בהו, לאתלבשא ביומין דיליה, וביומין דלהון.

רבי יהודה אמר, כתיב, (בראשית כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו. בגדיו. בגדי עשו מיבעי ליה. דהא לאו דידיה הו, אלא דעשו הו הנהו בגדים. דכתיב, (בראשית כז) ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות, בגדי עשו כתיב (הכא), והכא ריח בגדיו, דיעקב משמע.

א"ל, הכי אוקימנא, וירח, כלומר, אסתפל להלאה, וארח ריחא דלבושו

דההוא עלמא, פדין פרכיה. ועל דא כתיב, ראה ריח בני פריח שדה,